

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Coppensteinus Conceptuum Prædicabilium In Dominicas Festaque omnia per Annum

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

Sabbato Post Dominicam I. Quadragesimæ. Et transfiguratus est ante eos.
Matt. 17. Luc. 9. Vt supra Feria V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51556)

nitatem recepit. Ita homini debilitata natura, & perdita gratia fuit, & merita nulla prouenire. 4. Vtq; Philistai quondam, Iud. 16. Samsoni ademerere vires, oculos, libertatem: ita peccatum despoliauit hominem, & molendinario similem fecit iumento.

O cladem! Horrendum est incidere in manus cum Dei viuentis, tum peccati occidentis. Incidit homo: paralyticus fit: is descendit, cuius vocabitur nomen magni Consilii Angelus, II. 9. iuxta 70. & suum paralyticum in probatam iniicit poenitentia & Passionis suae.

Soli Deo sanabilem. Hac vt Septemplex ostia Nili aquis totam irrigant quotannis Aegyptum, ac fecundant: ita Ecclesiam septemplex gratia Sacramentorum Iesus. Secundum Pl. 45. *Fluminis impet' latificat Ciuitate Dei.*

Et quidem Homini Deo, id est Christo. Diu ante dicebatur: *No habeo hominem.* Quid igitur Patriarchae, Prophetae, Dauides, Angeli quoque: nihil hi potuere, nec ausi? Nec vel seipsos curare quibant. Eum expecto, qui demum ostendatur, Ecce homo. Hic solus potens, & non est alius sanandis nobis. Sine Deo excidimus sanitate gratia: at sine Deo ad eam reuerti nequimus. Ionas, ca. 3. nunquam e ventre ceti redditus fuisset luci; ni miraculum accessisset Dei; Sic gratia proueniens necessaria peccatori est. Quoniam: Deus prior dilexit nos.

Per gratia prouenientem. 1. Prius gallus monentis Dei cantauit Matt. 27. quam Petrus exeat peccato. 2. Magos stella antecedebar: Matth. 2. Sicque secuti adorauerunt eum. 3. Et Matth. 28. Mariae tres venerunt admonumentum: sed prius orto iam sole. 4. Docent Philosophi, caelos ab Angelis, non a seipsis moueri. Quicquid enim mouetur, ab alio mouetur. ait Aristot. 7. & 8. Phys. Ita ad poenitentia a Deo: In ipso enim viuimus, mouemur: & sumus. Act. 17. 5. Nec ad Iesum paralyticus venit; sed ad eum Iesus: qui dixit ei, Surge a peccato, & ambula in gratia.

SABBATO POST DOMINICAM I. Quadragesimae.

Et transfiguratus est ante eos.

Matt. 17. Luc. 9.

Vt supra Feria V.

Ioseph, Gen. 39. & 41. post venditione; post sollicitationem Putipharæ; post perpeffos carceres: par Regieuehitur purpuratus, curru vectus regio; pracone prodromo: & eo gloriosior nemo. Ita Iesus post perpeffa ab pharisaïs plurima opprobria, hodie a Patre glorificatur.

Nos circa idem

I. De praeio Glorie caelestis.

II. De Transfiguratione quintuplice.

III. De Domini splendore solari.

IV. De sermone in monte.

PARS I.

De praeio gloriae caelestis.

I. Phicrates, Dux Athen. suos accende. Gloriae bat in praelium re nulla, nisi spe pra- lictu fit da. teste Plutarch. Ita Dominus, Matth. 5. Gaudete & exultate: quoniam merces vestra copiosa est in caelis, quali dicat, pro hac pugna. Neque sunt condigne passionibus huius temporis ad futuram gloriamque reuelabitur in vobis. Rom. 8.

Istius David certus erat ante, quam Figuræ cum Goliatho confereret, 1. Reg. 17. Qui percussit Philistaeum hunc, dabit eum Rex diuitis magnis, & filiam suam dabit ei. Quotque Deus promissa deditis, a quibus regnum caelorum vim patietur, vt violenti rapiat illud? Præterquam, quod eodem nos inuitat natura, vocant exempla: iussa Dei impellunt.

Quid, quod plures ex altera ea vita ad nos venerint, qui ea de gloria nunciarunt nobis? Vt Angeli agentes cum Abrahamâ, Gen. 18. Loth, Gen. 19. Iac ob Gen. 32: Tobia

Tobia, cap. 12. Maria, Luc. 1. Paulus quæ vidit & audiuit, 1. Cor. 2. Lazarus, Ioan. 2. tri-duo hæsit in altera vita. Ioannes ibi suas Apocalypses accepit, c. 1. & 23. Inde à summo cælo egressio Christi Psalm. 18. Israelitæ non credebant terræ promissam fertilitatem; donec exploratores specimen eius botrum attulissent, Num. 13. Nobis item gloriæ futuræ specimen hodie exhibuit Iesus.

P A R S II.

De transfiguratione multiplice.

I. Cuius hic videmus gloriam transfigurati? Illius, qui Luc. 2. Vaguit in præsepio, qui Matt. 17. esurit in deserto, tentatus, & circumuedatus à demonio. O metamorphosin! Ergo.

In noua fert animus mutas dicere formas, proferreque Transfigurationis Figuras. 1. Ionathas, 1. Reg. 18. expoliavit se tunica, & dedit eam David, & reliqua vestimenta sua. Sic filius Regis conuestiuit pastorem, ita Deus hominem in Christo hodie, post deictum Satanam, Psalm. 103. Amictus lumine sicut vestimento. 2. Mardocheus, Esdr. 8. in sacco, fletu, ieiunio, oratione se affligens, rebus post breui mutatis; de palatio, & conspectu Regis egrediens fulgebat vestibus regis, coronam auream portans in capite, & amictus serico pallio, & purpureo. Talis IESVS in deserto prius; & nunc in Thabor, decorem indutus est. 3. Arca foederis dum inter Philistæos in deserto moratur, vilibus operata pellibus est, 1. Par. 5. At in Salomona inuecta, iam auro vestita refulget. Ita & Transfiguratus est.

II. Quia Christi facta transfiguratio est. Prima. In vtero B. V. non conuersione; sed assumptione Humanitatis, in similitudinem hominum factus, & habitu inuentus ut homo Philip. 2. Qualis Iacob fratrem e-mentitus, Gen. 27. ei benedictionem præripuit. Ita Iesus, ut nobis benedictionem

Patris obtineret, formam serui accepit. Phil. 2. Cum tamen esset splendor gloriæ, & figura substantiæ Patris Hebr. 2.

Secunda. In Eucharistia, realiter per 2. Trans-Transubstantiationem; accidentaliter substantia.

per transfigurationem manentibus solis speciebus absque subiecto substantiæ, & apparente Iesu sub speciebus. Tertia. In 3. Passa-Cruce moriens, Isa. 53. Vidimus eum, & non

erat aspectus: & nos putauimus eum quasi leprosum.

Quarta. Post resurrectione gloriosi, iam vi-

sibilis, mox inuisibilis, sepe impassibilis; 4. Resurre-

qui tanta exaltatur patiens. Quinta. In 5. Præsens

Thabor. Psalm. 88. Thabor & Hermon in nomi-

ne tuo exultabunt: ubi legationis suæ maie-

statem declarat apertis velut Parenti-

bus. Quibus visis Cœlites, hominesque

Veteris ac Noui Test. exultarunt, Pro-

phetis & Apostolis præsentibus. Quam

bonum erat eis hic esse?

Pro in montes exaltabunt à conspectu tuo In Hermon-

Iesu, qui in Thabor transfiguraris. in Her- qualia.

mon, teste Euthymio in Psalm. 88. satiasti

5000. hominum panibus 5. & 2. piscibus.

Vbi & resurrectione filii viduæ de Naim

vult idem accidisse. Naim enim in pede

Thabor sita est.

P A R S III.

De Domini splendore solari.

I. Felix Thabor in montibus? 1. Mons Sinai quassatus tonitru, & fulgure, ac terroribus. Exod. 19. 2. Mons Oliueti fustibus, gladiis, armis, & prodicione factus infamis est, an nobilis? 3. Mons item Caluaria per Cruces, latrones, &c. At Thabor diuino fulgore conspicuus. Nam resplenduit facies eius sicut Sol. Et vero quid Sol cœli, ad solem hunc Dei? Maius lumen obfuscatur minus.

In sole quatuor admiranda. Lumen; Solis quan-
quantum orbis aris. Celeritas, siue agili-
tas, qua quot horis decurrit quatuor &
viginti millia miliarium cœli diame-
tralium,

*Sunt &
glorificati
corporis.*

trahunt : quæ multo longiora quam terrestria. Subtilitas, transparens omnia lucida. Impassibilitas ; ab sui namque creatione nullam passus est naturæ immutationem. Nec enim igne suo comburitur : non cursu atteritur ; non ab aeris tempestatibus patitur : est altior casibus omnibus. Eadem & in corporibus gloriosis dotes. Claritas, Sap. 3. Fulgebunt iusti : Agilitas. Et tanquam scintilla in Arundinetis discurrent. Subtilitate penetrabunt omnia, Nilque patientur. Apoc. 21. Iam non erit labor, neque dolor. Apoc. 14. A modo iam dicit Spiritus, ut requiescant à laboribus suis reliquarum passionum humanarum.

*Cur præses
Moyse?*

II. Sed cur Moyse apparet ? An, ut eius innocentiam testetur ; quem Iudæi ut transgressorem criminati erant ? An rediit iuuens ex limbo existis, ut ostendas, ipsum esse mortis ac vitæ Dominum ? An, ut promissum præstetur tibi hoc ? Exod. 33. Posteriora mea videbis, id est, gloriam Humanitatis.

Cur Elias?

Elias vero cur ades ? An, quod eius sis præcursor futurus in extremo iudicio reliquiis Iudæorum conuertendis ? An, ut errorem refutes opinantium, Iesum esse Eliam, aut prophetam ? Credebant enim ante Messiae aduentum Eliam venturum : idque ex Malach. 4. Ecce, ego mitto vobis Eliam prophetam, antequam veniat dies Domini magnus & horribilis.

PARS IV.

De sermone in monte.

*Comitia
mira.*

I. Ergo apparuit eis Moyse & Elias. Mira Comitia ! A parte V. Test. isti : Noui, Petrus, Ioann. Iacobus, ex cælo S. Trinitas, ex terra Christi Humanitas. Stetit hic Dominus inter Prophetas, ut Arca inter Cherub & Serub : loquentes de excessu : ait Marcus.

Qui sermo?

De quo ? An de eo, quo à thesauris suis creata produxit omnia Deus ? An, quo

creata cōseruauit eadem annis iam quater millenis & ultra ? 1. Non ait Cyrillus De Incarnat. Alex. sed quem in Incarnatione declarauit. De qua vide, quæ in Festo Natiuitatis sunt dicta. 2. Augustinus ait de excessu Passionis. Huic excessui sublimitate in profunda humilitate par nullus. Ideo exclamat Ieremias Thren. 1. O vos omnes, qui transitis, attendite, & videte, si est dolor, sicut dolor meus ! Sudorem expressit sanguineum ; fecitque eum cadere & pauere. 3. Chrys. ait, de nimia eius humilitate Passionis locutoe fuisse. In hanc exclamat Paulus Philip. 2. Humiliauit semetipsum factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis. Deum capi, illudi, & c. hic quantus excessus est ?

4. Bonauentura. De excessu paupertatis in passione : quod nudus & sitiens, & moriturus esset. 1. Et Val. Poplicatus consul tanta in paupertate mortuus est, ut publicis sumptibus esset sepeliendus. Val. Max. l. 4. 2. Epaminondas Dux Thebanorum nec reliquit, quo epitaphium illi fieret. 3. At Dominus, Psal. 87. Pauper sum ego, ait, & in laboribus à iuuentute mea. Matth. 8. Vulpes foueas habent, & volucres calididos : filius autem hominis non habet, ubi caput suum reclinet. De tali fuerit excessus sermo.

Atqui vero ego sic sentio, quod omnia Christi opera sunt in excessu : ut nos ad medium adduceret virtutis.

II. Sed tu Petre, quid aisi ? Faciamus hic tria tab. tibi vnum M. V. E. vnum. Tu stricto gladio vis in horto Domini victoriam retardare ; tu eundem abnegas : & iam vis inferre schisma, separando Christum à Prophetis tria pascens tabernacula ? Nō sic rotæ Ezechieli sunt visæ. Hæ implicitæ sibi hærebant, nec vlla usquam fine alia ferebatur : Ita Prophetæ, Euangelium & Christus. Quare vno erat opus tabernaculo. Sed bene additur. Nesciebat, quid diceret.

ficeret. Bonum tamen hoc, nos hic esse, cum, in & sub Christo. Mihi autem adhærere Deo bonum est.

Quod si igitur obstupuerit Iudæi, Esth. 6. viso Mardocho, regis induto, & Esther Regina facta gloriosiore. Si fratres Iosephi, Gen. 45. visa huius regis gloria maiestate: Si fratres & agnati viso hoc Davidis item Regi parem esse: Iustus Apostoli ad hanc Domini gloriam obstupuerunt. Quanta igitur in cælis gloria reuelabitur in nobis?

POST DOMIN. II. QVADRAGESIMA feria II.

Ego vado, & queretis me, & in peccatis vestris moriemini.

Ioan. 8.

A Zarias, 2. Part. 1. a. Regi Iuda euentura mala prædixit. Dominus vobiscum: quia fuistis cum eo. Si quaesieritis eum inuenietis: Si autem dereliqueritis, derelinquet vos. Ita & hic Dominus.

Nos in præsens

- I. De prædestinatione, & reprobatione.
- II. De infelicitate animæ obduratæ.
- III. Quærendum esse Deum.
- IV. Metuendum, & cauendum illud, mori in peccatis.

PARS I.

De Prædestinatione, & reprobatione.

I. Prædestinatio, & Reprobatio re est cogitatu horribilis. Ab æterno, Malach. 1. Esau odio habui: En damnatio: Iacob autem dilexi: en prædestinatio, eodem tempore, & ventre natorum. 1. In diluio octo animæ prædestinatæ seruantur: pereunt reliquæ. Genes. 8. 2. Nabuchodonosor post euastatam Ierosolymam iussit introduci, Dan. 1. de filiis Israel,

& de semine regio, pueros, in quibus nulla esset macula, decoros forma, & eruditos omni sapientia: qui stare possent in palatio Regis. Tales prædestinauit Deus. 3. Moyles, Deut. 27. Israelitarum tribus sex bene natas ex Lia & Rachaele, iussit metari in monte Garizim; ibi benedicendas: alias sex, ex ancillis natas in monte Hebal, ibi maledicendas: ita Deus bipartito genus diuinit humanum ab æterno. Cur? Rom. 11. O altitudo diuinitarum sapientiæ & scientiæ Dei: quam incomprehensibilia sunt iudicia! 4. Eodem tempore, & carcere eodem exhibebant duo: & Pharaon. Gen. 49. restituit alterum in locum suum, ut porrigeret ei poculum: alterum suspendit in patibulo.

II. 1. An non eadem ex fornace & prunas viuas, & carbones atros educi cernimus? 2. Rom. 9. Habet potestatem figulus lutum ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem: aliud vero in contumeliam. Atque ita, ut in hos misericordiam suam Deus, iusticiam in illos ostendat.

Et ita, ut electos prædestinet absque meritorum præuisione: at cum peccatorum præuisione reprobos. Ut causa prædestinationis sit sola Dei misericordia: reprobationis vero cuiusque peccata. Vtraque respectu Dei, necessaria: nostri; contingens; ob liberum arbitrium, Reprobatio hic istis significatur: Queretis me, & non inuenietis. & in peccatis vestris moriemini. Ioan. 8.

PARS II.

Infelicitas animæ reprobatæ.

I. Accidere animæ deterius nil potest, quam deferri abs Deo. 1. Ut nil peius inuenire quærit Regina Vasthi, Esth. 2. quam ab Rege repudiari. 2. Si cæli suos influxus vel pauxillum subtraherent, iam continuo in orbe cuncta emarcescerent, inque chaos vnum reciderent. Quanto magis anima, cui subtrahitur

H h h h gratia?